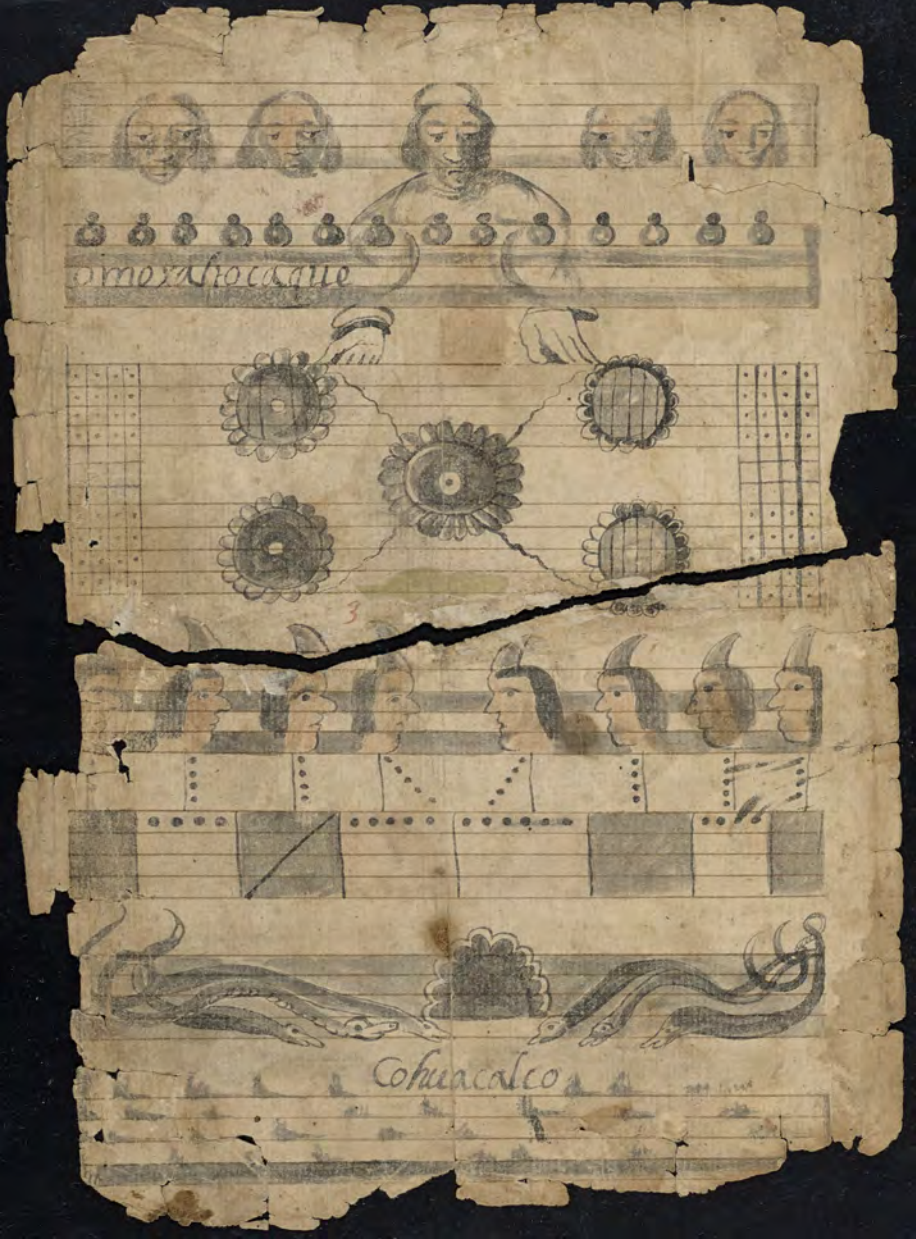
ome xochitl
3
Cohuacalco

ypan xihuitl
1230 aca
tl
genitl tlaye
Zoltiloni
tosllic
tlçapa mic pi
li
quinatzin
mic tocuyoca
altepetl pi
li
tlachinoltzin
mic tiya qlisso
nco
Cempohualla,
Chane, yratzi
catca pili cc
npohualtecatl
auh yni
pili y
toca
cuaui tzin
auh yi altepetl
Quiyeuh ymia
quimicq alt
petl, coanaco

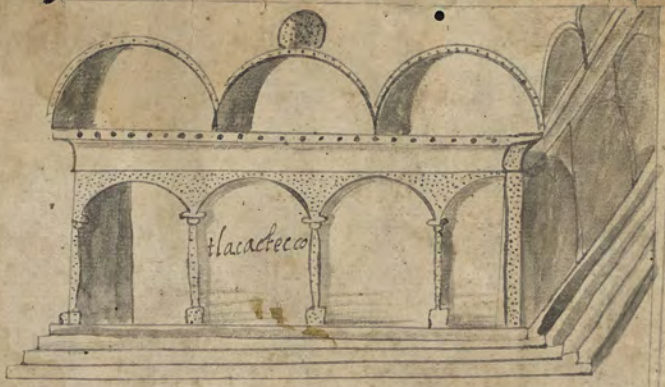

Ytepancha huel yancuica Oquichihuaco yn pili quaqua
chijn, tlatelnahuac tlamanya yni copeuh yn altepetl
Ynin pili Onpa chane cenpohuala yngin Carca cenpo
huaztecatl auh yni quac Oquichiuh Onpohuali xihuitl
Ynquac Ohuanila ynic motlaxte molico huel nohuiya one
Otepeuh Atiçapa Oquimicti pili tostlaczacatzin Oquinmo
mactli yni macehualhua ynic occa tocayoca Oquimicti
pili quinatzin Ocelona ymacehualhua ypan xihuitl 1334
ce tecpatl auhnima Ocehuito Hatkyahualco Onpa
caxitlatl auh yni pan xihuitl 1335 Oya tiyaquiston
co Ono quichihuato occa yaoyotl Oquipeuh ynaltepetl
Omic ynpili tlachinoltzin mochintini yai altepetl O
qui motlacahuati Oquitequipa nohuaya quimacaya
ynitlacalaquil yniquac yeonca yni yaxca ynitlat
qui Omotlalico mochinti yni yaoquiscahua yeyo yan
Atloc ynipa yni yaul yni tepeuh yn motenehua Coa
Calco

Ynipan Cahuitl Occepa oquitamachiuh yn ttahuli yni tzinpe
uhca ynaltepetl yno quittallitia ynittati yn tlemamaliztin
huiel quin mottahuiltaltiya quī mocnitekitiya ya yn pipiltī yn
a huaca tepehuaca yenica yaoyotica otepatlahuiquc chigua
caca altepeme ynonpa petlacalco ynin petlacalco pili o
miquito quauhchinaco yaoyopa auh yntelpoch pili yeyehua
yno quimiquispatlahuiquc Cohuacalco Ecatepec Cohuatitla

chiuuantla tolya tepotzotla yotlamotlalti auh ynic otetlixtlahuilo
ce cē tlaxilaialtlali mochica ymacehualti ynipa onoque ypan
xihuitl 1300 auh ynique quihualtemacaya ynin tlalaguil yhuan
tetlatahua catca ynipan tlamanilistli ynamo christianostlalpan
tlamanca yohuayanpa tlatoque yn ṭan y celtzin quimachitia
yn tohuei tlatocatzin Dn. dios Caynin micuiltohua y tech ma
na yn tlamachiyotil catca

Ye yehuatl ynin pili tlamamalitzin huel miyac oquil nauic ynic
pun yaltepeuh ynic pac quauhtepetl ytlali ce tlatzcan
quiāl yhuan cenkell calli oncan quitlali yn tlachieni y
huan cenkell oncan catca yn yaoyotl tzinpa noloni tlahuis
tli ynic ypanpa y nayac oce yn yaoyotl pachoquiuh ynipa
ynic yauh ynitepeuh auh yn milpanpa oca tlatlanaco
co onoquintlatlali ytlachixcahua ynic tochpixtlicatca
ystlapa auh ynic quitta yanpa tonanti onoquitlali
yhuan y calaquiyan tonanti onoquintlali ynic nauh
canpa tlachieloya yn tlapieya yn yao tlachixque
yaomatinima tlayacanqui tlachinol tlaxicalcatl tla
yacanqui xochcatl yhua tehuiztli mochi ymacehualhua
y pian oncatlami ynitlatocayo oquipix xihuitl ynin tle
tlamamalitzin [illegible] nauhpohualli yhuan matlactli yhuan
6 ome ypilzin cenyoca quauhtemoc tlamamalitzin oce
quauhnochtli tlamamalitzin gentiles = = = =

ynin Cohuacalco y ciyahuilistica ynic Ohtlatlali ynic Oquichuihuipa Oquitatamachiuh ynic ceceh tlatla Xilacali Omottatlatitia huel yan Cuica y tetparcha Oquihtali yn motenahua Hacatecco auh yn nocecegui Haxilacali yn tech Oppouh yni ya Oquiscahua ynic Oca yesqui Omochantigue Onca quiya opixticatca auh yni pa xihuitl 1369 O Oquipehualti ya oyoll yn Ecatepec y pan tiya Coteuhtli y nichane Ecatepec y pan xihuitl tetpatl Acatl Cuecpalli Calli 4 xihuitl y no ya otequitihuac Ayac huel Omochiuh yn y pa xihuitl yniquac Omonenehcanamicqua Ayac Otlatla yeiquac y nohtaxitocaque ynin tehtetepe y hucan ynixhuicaca Otlalyahualoloc huei tlquitl Omochiuh

pili quihquiztli Oquitatamachiuh Haxilacali Ha Cateco

Cihuatetepa xocotepiltin Haxilacali

Hahuis y tquimo Hayacanqui Haxilacala

Hacochtlacatl Cosatepec Haxilacala

Hacacouhca Colpixqui Haxilacali

Itelystacatl tencoyonqui Haxilacali

Huixachtiepac Halyahualohuani Haxilacalli

yenican Hacateco cihuatecpa Omonamictique yn pili y quaquauchtin yhuan cihuapili xocotlpiltin yni chicuei Haxilacali motenehua

Oquichiuh ynin pili quaquauchtli m,m,m,m, nauhpohuali xihuitl yhuan chiquace= ynī piltzintli Itemamalitzin Cohuacatl y Catl Opan Ohuapahualoc ynin nematiyaya Hatoca pipiltin tepeapolco Auh ynī quac ȳ mattactli yn ye xiuhtic yhuā ce Ohuanaloto Omocentlalique ynic nihuan Catca yn Zatli yn Hatoca pipiltin Quauchtitlan tenanyoca: Citlal tepēc tolpa mochintini huiya huecȳ ylhuitl Omochiuh Auh nima hualhuilohuac yn teotihuaca Oncan mama Zihuac yttoc yn queni yequimat yn Itamachiliztli ye ylhuitica ye yohuat yn Ye Ye Coloc Auh ynī quac hualhuilohuac ynī altepanh Cohuacalco yei mahtli yn pacohuac hual quiyolalique ynī macehualhua macehualoc ynī xihuitl 1319 yeypan xihuitl Omic yn Coltecatli Itatepetlatl Onahilzahualoc ynī pilzin Mocauhtia yttoca quauhpotonqui ȳ yeyquac Omotlali yn pilzin Itamamalitzin qui pehualti ynī Itepanca: huel ȳ Cuitlapilzacacac yn quaquapetlatl Occequi Oquiyan Cuitlatl ynī Hatocayo ynī pa Hayacachtli oncan te amayali omotocaemattactli quahuitl ceī Hasca chicome ahuahuatl ypan malinyaya

quauhtlemoc pili
tlaye colti Loni Cohuacalolatl auch ynteteycca mic
yaopa Cohuatl ychan Osto nahuac ynpili
quauh nochtli tlemamaliʒin año de 1392 55

yc nican tocittoc ynin pili tlamamalizin ye ypac yn huei tlatelli yn tuel yyacac yn cui tlapil yn quauhtepetl yn tlamimiloli Onca oquitocaque te tlaxca quahuitl ynaxcan mamachiotia yn ye nican

Yc nica motenehua Cohuacalco yn tlamimilol yacac ynon can tocittoc ynin pili yn tlamamalizin ynoquiz cauhtiya yn pili quaquauhtzin Onca otococ quauh ome ypilhuan ynin quiztica te tocoya ce quauhtemoc tlamamalizin ynic ome quauhnochtli tlamamaliz ynitenhcacopa oquiznque ynican Onpohuali tonali ynonca quichoquiztzinoya ynin ya oquiscahua tlahuiz ce ytoca tlachinol yc ome xicalcatl ye yei xochicalli ye nahui tehuiztli tuel yyao quiscahuan catca

Yenican ynotlatocaçuiz yn pili quauhtemoczi tlemamaliçin
yei pan omottali ynoquicaquiliz̃aque ynitlacamecayohuan
yn pipiltin tlalmacehuani ynintechpa tlatohtiuiz ynipan
otikual quiçque ynixamatl Cayniu pinsi quauhtemoczi
ono quichiuh Occe ytechpancal yhuan amo oquimoce
milisti yn yaoyotl tlatquichiua catca Oquipix tlapohual
Cahuitl macuil pohuali yhua g nahui tlapohual xihuitl
yn ceipa Ezontli yhuan matlac pohualtipan Epohuali on caxto
loce 1416 ynotlatocatiliya ymotenehua Cohuacaleo auh
ce piltzin pochtli oquicauhtia ytoca tlilxochitl tlemamaliçin
yspantiya yn pili ticonticaçin yn mea yxico tenochtitla
auh ynin pinli yn tlatocateconeuh yn tlilxochitl tlemama
liçin Ca ye on ca Occonpehualtiz ynitlatocayo ynic ocona
ynipetl ynimicpal yxipa xihuitl yn meya tlacpac mi
tohtica ynic otlatocat yn yn ye nica ycac tlayxiptlayotl

Oyztlaque mecatca 13

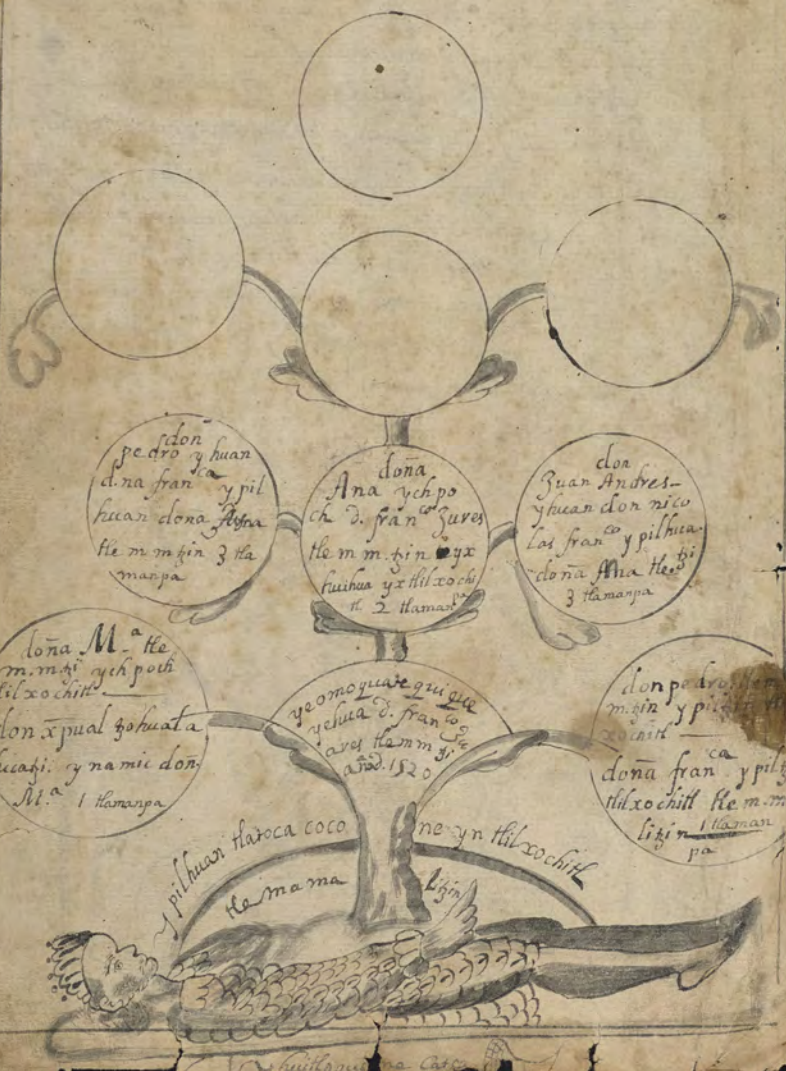
don pedro y huan d.na fran.co y pilhuan don Juan tle m.m.tin 3 tlamanpa
doña Ana ychpoch d. fran.co Juves tle m.m.tin yx huihua yx tlilxochitl 2 tlamanpa
don Juan Andres yhuan don nico Las fran.co y pilhua. doña Ana tle.tin 3 tlamanpa
doña M.a tle m.m.tin ychpoth tlilxochitl don xpual tzohuatla huiaji. y namic don M.a 1 tlamanpa
yeomoyuaz quique yehua d. fran.co Juves tlam.m.tin año. 1520
don pedro don m.tin y pilhuan tlilxochitl
doña fran.ca y pilhuan tlilxochitl tle m.m. tzitzin 1 tlamanpa
y pilhuan tlatoca coco ne yn tlilxochitl
tle ma ma
tzitzin

Yenican Omoquatequi yn pinli yxtil xochitl yhuan in
hui y pil huan Ome tlyacahua yhuan Ome cihua

15

Yn Nica momachiyotia yn queni Omoquatequi yn ye oquimo
macehui yni tequaltilistli yn nohuei tlatocaiyn yn tlogue cazintli
nahuaque cazintli yn totecuiyo dios ynotimacoque yn tinpil
huã yn yenica huespa España tlaca ynic teoyotica Ote
ch mopilcyintique Yn Castilã tlaca auh cayehuatl yni xima
chocaiyn ynohuala yn Santo EBangelio yni pan yquilivi
toc yn Sagrada Escrisptura ynoquicuilotehuaque ynitla
Ço Santocitzinhua yn Santos EBangelistasme yn ye nohui
yãpa ynahuacan tepehuacan yn cen xoltatoc ypmolinaca
Cecempoaltoc tlahuiscaxtotoc ynitecoyohyin yni patica yni ca uh
Co yn mictlan tlayyohuilistli auh ynaqui Çanquitelchihuaz
Canima atueol momaquixtis ynaqui Amo quimololtos y
nin teoltaquimitl qualtica yectica ypan quinamilistis
mo
yni teotenapuatilqi yn totecuiyodios Canima Atuellitis
quẽtos yni Ço mahuisteo Xayacahyn yhuan yni tlaçomahuiznan
tla
i tzon canquizca tlatocacihuapili Santa Mª mochi
pa huetsnenli ychpochtzintli auh yenican on pehuaz. ynin
tlaco yn pipilti ynitech oquisque yn tlalma ceuhque
molotlayotia Rey guaguauhtzi ynhuan yni pilhuan
ynoc yohuayanpa yhuan yn Christiano tlalpa

Ynictzinpehua yehuatl pili tlilxochitl Oquimoquatequili
yn hueol yãcuica Ohualmohuicaque xii teoyotica ynical
tzitzinhua yn tlacatl yntlo. d. Ytocatzi fray Antoni omo
tzitzilin
totlinicatzintli Atle ycactzin auh ynpadrino Omochiuh ye
yehuatl Corte

Ynquac ynipan Cahuitl marco ynocceli ynigraciatzin ynchipahuac
nemilistli ynyancuic ytlacatilis Omochiuh teoydica ytatzin ayn
donfernando Cortes Ynquac Oquimachtique Oquilhui ynin tla
tzoli Xihualaih nopiltzine xiemati ynipanpa Onihuala yn
amoltlalpa Cahuel monequi Anquimatique yntotecuio dios Oqui
mochiuili ynilhuicatl yhuan tlaltipac topanpa yncemcemana
huac nehuatl tehuatl yehuatl Cayei tlacatilistli Auh ca
ce yn nachto ttatli nantli Onpa ollacat ynparayso tere
nal ytotoca Catca Yn cihuatl Ezua yninamic Adan
yntech Otiquiqque tinpilhua ynin yei tlapali auh ynic
Otitoxinachoque nohuiyan Oticenmanque yn tlaltipac ne
mohuaya Auh ca tepa Omotemohuitino yntotecuio dios
ynicome teotlacatiztinti auh ynpanpa ynic niquitohua ytla
yei personas tetatzin tepiltzin Espiritu Santa auh ca nuel ce tzin
yn dios dios Espiritu Santo Ohual motemohui y tichinco ci
huapili Santa maria mochipa huelneli ychpochtzintli O
monacayotizino auh omotlacatili yn dios tepiltzi Jesu
Xpo auh topanpa Omomiquili ytech yn Crus yhuan otoco
auh occepa onca ~~omocalitzino~~ Omotemohui yn micca o
quinmanilito ynianimas Onpa quimochiotiticacca Oquin
motlecahuili ynonpa ylhuicac ynaxcan canpactlicate
auh ynte Cahuel monequi ticcelis moyca ynoyolo timo
quatequis ynica ynitatzin ynitlatolzin notechuatl yl
huicac tias temicac tipapaquis ynahuaczinco to
xicteilhuia ynotechotiyaya Cacan tlacatecoboth
ye moca mocaca yahua Can mitzhuicas antlani

mictla Onpa ayc tlamis ayc tzonquizas yn mopan tepehuis
pixahuis yn tonehuistli yn tlayyohuilistli ynipan mochihua
yn mocolhua yn mo cihua yn mottahua ymonahua ynamo
oquitaque yniuh qui axca omopan ohuacico ynichipa
huaccazin yto, d, = Otlananquili yn pili yxtlilxochitl cao
niccac yn tlayuhqui mayuhqui nopan quimonequilti
yn tlacatl yntecuiyo Camochica yn noyolo niccelia yn
nequaatequilistli auh ynaxca tlacaystanlotle tetlle pi
nle tlein motoca yes Maxinachmopalehuilizino Camo
mac ninocahua: Oquito Cortes xihualauh Cayn nehuatl
nõca don fernando Cortes Catinechtoca mamoy motoca
yes don fernando yxtlil xochitl yconcan Omocen
cauh yni nequaatequilti yn pili Cohuacalcatl ==
auh ynaxca yn yacachto nequaatequilistli ynoquima
cauh yhuan ypilhuan ce ytoca don franco Zuares tlema
malizin Occe don Pedro Zuares tlemamalizin doña franca tle
mamalizin doña Maria tlemamalizin Ynin 4 ypilhuan
ynin pili yxtlilxochitl tlemamalizin ——————

1524 Años

don franco Zuares tlemamalizin Omacoc topili
yan Cuica y tecpiopazinco Rey Castilla ynica
Cohuacalco quin mocaittahui yni macehualhua
ynica tlaneltoquilistli quin machtiyaca yni
mahuiztililocazin tlacatl yntotecuio dios auh
yn quicaquiya Missa yntocyotl Conixquich cahuiyaca yntla
tilolco yayamo mocihica yntocatl ynohuiyanya——

Tepohualtecatl

doña: fran.ca yte yecacuh ynic on fran.co Juarez hema
lizin ynicihuapili Amonican onamiquetica ca
onpa omonamictito yn mexico tenochtitla yn
mic omochiuh y nahuatlato ynitecpixca tlatoca al
co Arço bispo don fray Juan dezo marraga onpa
oyttanoc ynic namic o catca ytoca catca don Ber
naldino Camaxochtzin chane San Sebastian Atzaqualpa ce
yn telpouh o catca ça omotelpouh miquili

don Pedro de quino hemamalizin ynamic o catca
doña feliciana de San Nt yni cihuapilli chane
quauhtitla ynin conetzh ce ytoca d.fran.co de San
tiago occa don xpual de San martin mochi tle
mamalizintzin ynic tlami ynintoca

ynin don pedro yhuan don Estevan de gosma Juezes ynic Comissi
o ynchuiya altepeme yni parpa otequin maecgice aynic
quitasque yn nochuia tlalamatl ynic mamani yn. calce alte
pett. ynitlanuilanal tlatta xilacatl ynicipan yelohuac ynic
atlei nacoxolilistli manis o yhuan ypantica ynomanca neco
xolilistli yn ey altepec ynic omoxelo altepett yehuatl yancui
ca o mochiuh gouernador ypan xihuitl alldc don xpual
Tohuallahuaqui ytexc. ynamic doña maria hemamalizin ca
altepec chane alldc don p.o moyse[illegible]nanalizi chane teil

tell ystaca Regidor don Lorenso Zacobo Chuntacpe chane
Regidor don Alonso peres mimi yahuazin tescacohuac
chane alguacil mayor pasqual bastues huixachtic pac
chane alguacil Sebastia alonso San Sebastian chane
mayordomo Martin Cuicuitl alguacil Sanct. yglesia pablo
peres quiyizilizin Santa Cruz chane Ex.no San Sebas
tia chane Ymochintinin tlatoque yancuican yno
quiyacanque yn altepetl Cohuatalco Ynin ceceta
xilacali Atlei yn teopa Çanoc yn tocaxin Santos
ama tlacuiloli yn Omopix yno quimotemequili
que tlopixque yn yancuica tlalmohuicaque fran
ciscos padres me

don fran.co Suares y Coltzin ynixtlixochitl y ōt
quitato ynic opeuh [illegible]